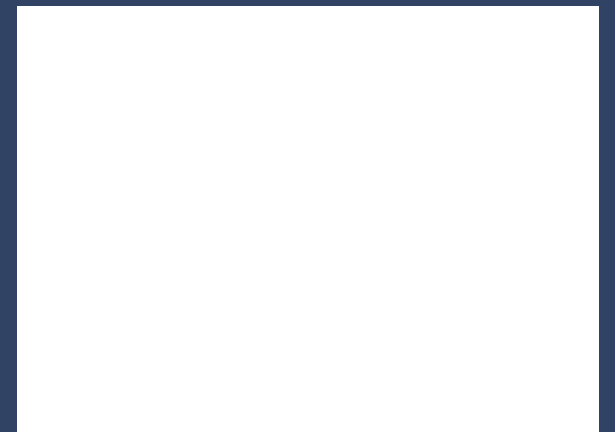

Opatrenia na zníženie administratívnej záťaže občanov pri výkone úradnej agendy samosprávy

„Jedenkrát a dost“

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Vladimír Jendrisek
kontrolór NKÚ SR
expozitúra Žilina

Prečo sme kontrolovali: nové povinnosti vyplývajúce z legislatívy
=> riziko nedodržania zákona

Účel kontroly

- Preveriť účinnosť a efektívnosť opatrení na znižovanie byrokratickej záťaže občana pri výkone úradnej agendy samosprávy.
- Prispiieť k správnej implementácii potrebných opatrení na zabezpečenie zníženia byrokratickej záťaže občana pri výkone úradnej agendy samosprávy a poukázať na možné formálne plnenie povinností v predmetnej oblasti.

Predmet kontroly

- Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov
- Opatrenia obce na znižovanie byrokratickej záťaže občana
- Opatrenia na zvyšovanie úžitkovej hodnoty služieb verejnej správy (MIRRI)

Koho sme kontrolovali: obce, mestá, MIRRI SR

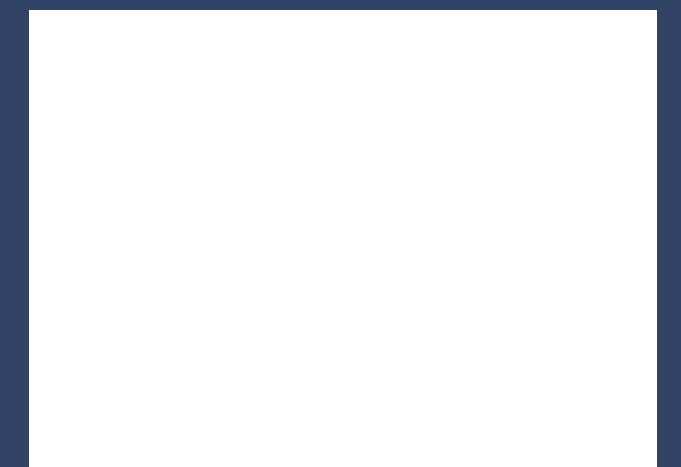
Kritériá kontroly

- Legislatívne kritériá
 - zákon o e-Governmente
 - zákon proti byrokracii
 - zákon o správnom konaní
 - zákon o registri trestov
 - zákon o obecnom zriadení
 - zákon o výkone práce vo verejnom záujme
 - zákon o miestnych daniach
- a **mnohé ďalšie** novelizované predpisy

- Kritériá výkonnosti („dobrej praxe“)
 - **Zosúladi** obce **vhodne** svoje interné procesy s princípom 1X a dosť pri výkone úradnej činnosti?
 - **Minimalizoval** sa počet úradných úkonov, pri ktorých obec nebola schopná princíp aplikovať?
 - **Boli naplnené predpoklady** na centrálnej (štátnej) úrovni pre výkon 1X a dosť?

Výsledky kontroly – MIRRI SR a obce, mestá

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

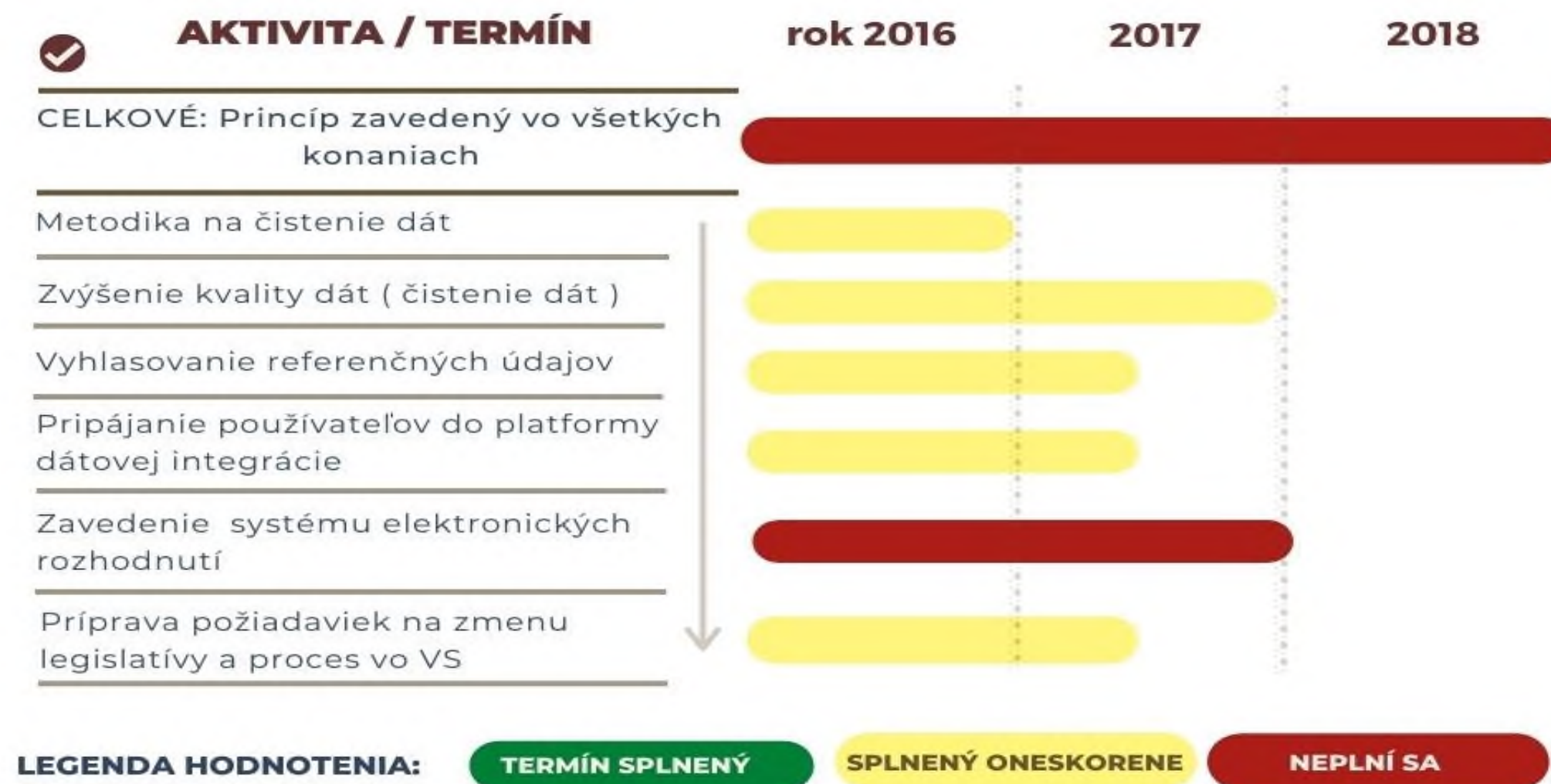

Jedenkrát a dosť už v roku 2016?

§ 17 ods. 5 „... ak zákon ukladá povinnosť predložiť OVM ... dokumenty, údaje alebo preukázať skutočnosti, OVM je oprávnený ... požadovať od účastníkov konania, len ak na tento účel nemožno použiť hodnotu referenčného údaj a nie sú známe OVM z jeho činnosti ...“

osobitné predpisy vyžadovali v konaniach predloženie údajov a potvrdení od používateľa = **predpoklad pre porušovanie princípu jedenkrát a dosť**

Vo všetkých konaniach zavedený princíp jedenkrát a dosť už v roku 2018?

- existencia **usmernenia MDV SR** pre stavebné úrady, podľa ktorého možno uplatniť výnimku zo zákona proti byrokracii aj v prípade, že by došlo k zvýšeniu administratívne záťaže zamestnanca OVM. **Podobné usmernenie vydalo MŠVV SR** pre školy a školské zariadenia
- vyhlásených **5 referenčných registrov**
- v samospráve získavanie údajov najmä **cez DCOM alebo oversi.gov.sk** (náhradné a funkčné riešenie)
- **neexistencia centrálnej evidencie rozhodnutí**
- **neexistoval komplexný plán odstraňovania byrokratickej záťaže občanov a podnikateľov**

- **dve tretiny kontrolovaných subjektov porušili ZPB tým, že priamo žiadali predložiť listinnú formu výpisu**

- preukázanie osobného postavenia uchádzača vo verejnom obstarávaní, kedy bol vyžadovaný výpis z OR / ŽR

- preukázanie bezúhonnosti uchádzača o zamestnanie, od ktorého bol požadovaný výpis z registra trestov

- **polovica samospráv akceptovala pri úradnom konaní listinné výpisy staršie ako 30 dní (ZPB – max 30 dní)**

- **štyri samosprávy neupravili v roku 2020 VZN podľa zákona o miestnych daniach a poplatkoch – žiadali predložiť PONŠ**

- **tri samosprávy prijali po 1.9.2018 VZN, podľa ktorých žiadali predloženie listinných výpisov (napríklad pri poskytovaní dotácie)**

Mala samospráva v roku 2020 zabezpečené získavanie údajov („konzumáciu“) z informačných systémov verejnej správy?

veľkostná kategória	áno 	nie
0 – 500	57 %	43 %
501 – 2 000	100 %	0 %
2 001 – 10 000	92 %	8 %
10 001 – 20 000	100 %	0 %
20 001 >	100 %	0 %

- **viac ako polovica konaní bola vybavená v súlade s princípom jedenkrát a dost'**
- **identifikované problémy – procesné, alebo zlyhanie zamestnancov samospráv**
- **dve tretiny samospráv neupravilo svoje tlačivá, kde bola uvedená povinnosť predkladať výpisy v listinnej podobe**
- **polovica samospráv nebola aktívna v oblasti informovania občanov a podnikateľov**
- **revíziu platných VZN, smerníc a metodík vykonala tretina samospráv**
- **nesúrodosť a nesystematickosť prijatých opatrení, napríklad PONŠ nahradili potvrdením o ubytovaní v školskom internáte**

Odporúčania

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Čo sme odporučili?

- nedigitalizovať papierový svet - popri jednoduchej zmene zákonov je potrebné **prehodnotiť, upraviť a zjednodušiť procesy** vo verejnej správe
- je potrebné pokračovať v **reforme verejnej správy** (malé obce = veľké problémy)
- **vypracovať realistický plán** riešenia jedenkrát a dosť s termínmi pre všetky údaje a všetky výpisy

Čo kontrola priniesla?

- **objektívny obraz o stave kontrolovanej problematiky** v samospráve
- „edukačný“ charakter kontroly – najmä v malých obciach
- **prenos know – how** v okolí kontrolovaných samospráv

- **Počas prípravy kontroly**

- inštruktáž, prezentácia MIRRI SR k zákonu proti byrokracii
- definovanie „dobrej praxe“ – čo by mala samospráva urobiť, aby zabezpečila súlad interných procesov s jedenkrát a dosť

- **Počas výkonu kontroly**

- zdieľanie poznatkov z kontrolnej akcie a súvisiacich dokumentov
- vypracovaných **27 protokolov a 4 záznamy** o výsledku kontroly (bez zistení)
- jedna samospráva podala námietku proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. Preverením námietky nebola potvrdená jej opodstatnenosť
- komplikácia: COVID, riešenie – presun do online prostredia

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Vladimír Jendrisek, kontrolór, expozitúra Žilina

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

